

HİNDİSTAN ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM	4
3. DIŞ TİCARET	5
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	9
5. TÜRKİYE ile TİCARET	11
EKLER:	17

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Hindistan Cumhuriyeti (Bharat Ganrajya)
Nüfus	1,44 milyar
Dil	Hintçe en çok kullanılan resmi dildir.
Yüzölçümü	3.287.263 km ²
Başkent	Yeni Delhi
Başlıca Şehirleri	Mumbai, Kolkata, Chennai, Bengaluru, Haydarabad
Yönetim Şekli	Federal Parlamenter Anayasal Cumhuriyet
Devlet Başkanı	Droupadi MURMU
Para Birimi	Hint Rupisi (INR)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: Asya Kalkınma Bankası (ADB), Güneydoğu Asya Ülkeleri Örgütü (ASEAN), BRICS (Brezilya Rusya Hindistan Çin ve Güney Afrika Cumhuriyeti), İngiliz Uluslar Topluluğu (Commonwealth), Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD), Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO), Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), Uluslararası Para Fonu (IMF), Uluslararası Standartlar Örgütü (ISO), Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (OECD), Güney Asya Bölgesel İşbirliği Örgütü (SAARC), Birleşmiş Milletler (UN), Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD), Dünya Ticaret Örgütü (WTO)

Coğrafi Konum

Hindistan güney Asya'da yer almakta olup; güneyinde Hint Okyanusu, batısında Pakistan, kuzeyinde Çin, Bhutan ve Nepal, doğusunda ise Bangladeş ve Myanmar ile komşudur. Yüzölçümü bakımından dünyanın yedinci büyük devletidir. Hindistan'ın güneyinde tropikal muson iklimi hâkim iken kuzeyinde iklim ılımandır. Hindistan'ın güney ve orta kesimleri platolardan oluşurken batısında çöller, kuzeyinde ise Himalaya Dağları yer alır.

Siyasi ve İdari Yapı

15 Ağustos 1947 tarihinde İngiltere'den bağımsızlığını kazanan Hindistan Cumhuriyeti'nin yönetim şekli federal cumhuriyettir. Hindistan 28 eyalet ve 8 birlik bölgesinden oluşmaktadır. Eyaletler; Andhra Pradesh, Arunachal Pradesh, Assam, Bihar, Chhattisgarh, Goa, Gujarat, Haryana, Himachal Pradesh, Jharkhand, Karnataka, Kerala, Madhya Pradesh, Maharashtra, Manipur, Meghalaya, Mizoram, Nagaland, Orissa, Punjab, Rajasthan, Sikkim, Tamil Nadu, Telangana, Tripura, Uttar Pradesh, Uttarakhand, West Bengal'dir. Birlik bölgeleri ise Andaman ve Nicobar Adaları, Chandigarh, Dadra and Nagar Haveli and Daman and Diu, Jamnu and Kashmir, Ladakh, Lakshadweep, National Capital Territory of Delhi ve Puducherry'dir. Hindistan'da yasal altyapı 1950 anayasasına ve İngiliz hukukuna dayanır.

Nüfus ve İstihdam

2024 yılında nüfusu 1,44 milyar kişiye ulaştığı tahmin edilen Hindistan'da 2000-07 yılları arasındaki nüfus artış hızı yıllık %1,5 oranında gerçekleşmiştir. Bu oran 2009 ve 2010 yılında da yaklaşık aynı kalmıştır. 2020 yılında nüfus artış oranı %1,1'dir. Bu oran 90'lı yıllarda %1,9, 80'li yıllarda %2,1 ve 60'lı yıllarda %2,3 oranlarında gerçekleşmiştir. Doğum hızının düşeceğine dair iyimser beklentilere

rağmen 2023 yılında Hindistan nüfusunun 1,44 milyara ulaşmıştır. 2020 yılında yaşam beklentisi erkekler için 68,4, kadınlar için 71,2 yıla çıkmıştır. 1951 yılında erkekler ve kadınlar için yaşam beklentisi 32 yıl idi. Kırsal kesimde yaşama oranı diğer gelişen Asya ülkelerine göre çok yüksektir. Halkın %66,9'u kırsal yerleşim yerlerinde yaşamaktadır. Buna karşın şehirlere göç hızla artmaktadır.

Hindistan'da her yıl yaklaşık 10 milyon kişi işgücüne katılmaktadır. Bu durum hükümetin eğitimin kalite ve miktarını artırmak için yatırım yapması gerekliliğini göstermektedir.

Doğal Kaynaklar

Hindistan doğal kaynaklar bakımından çok zengin bir ülke değildir. Hindistan dünya yüzeyinin %2,4'ünü kaplamasına rağmen, dünya nüfusunun %17'sini barındırmaktadır. Bu yüzden doğal kaynak ihtiyacı fazladır. Hindistan'daki en önemli madenler kömür, demir ve boksittir. Petrol ve gazın büyük çoğunluğu ithal edilmektedir. Büyük coğrafi ve iklimsel farklılıklar bölgeler arasında gelir dağılımı ve ekonomik gelişmişlik farklılıklarının sebeplerinden birisidir. Gelişmiş ülkelerin tersine bir durum olarak çalışan nüfusun %60'ı tarım sektöründe istihdam edilmiştir. Göç artmasına rağmen hala sınırlıdır ve Hintlilerin büyük çoğunluğunun geçimi toprağa bağlıdır. Ekilebilir arazinin %40'ı sulanabilir durumdadır ve geriye kalan arazilerde tarımsal üretim yıllık muson yağmurlarına bağımlıdır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlar milyar \$)	3353,47	3567,55	3889,13	4271,92	4710,37	5193,51	5723,29	6307,19
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	7,0	8,2	7,0	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar- \$)	2 366	2 497	2 698	2 937	3 210	3 510	3 837	4 195
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort., %)	6,7	5,4	4,4	4,1	4,1	4,0	4,0	4,0
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ye Oranı (%)	-2,0	-0,7	-1,1	-1,3	-1,6	-1,8	-2,0	-2,2
Nüfus (milyon)	1417,17	1428,63	1441,72	1454,61	1467,23	1479,58	1491,67	1503,47
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ye Oranı (%)	81,7	83,0	83,1	82,6	81,8	80,8	79,7	78,4

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: IMF

Hindistan ekonomisi iki farklı yapıya sahiptir. Bir yanda, orta sınıfın en vasıflı kişilerini çalıştıran modern ve küresel rekabet gücüne sahip bilgiye dayalı hizmetler sektörü, diğer yanda çoğunlukla az eğitilmiş işgücünün çalıştığı ve rekoltesi yağışlara bağlı tarım sektörü yer almaktadır. İmalat sektörü geleneksel olarak kalitesiz mallar nedeniyle yetersiz olmasına rağmen, bu durum son yıllarda değişmeye başlamıştır.

Son yıllarda ekonominin tarıma bağımlılığı azalmış olsa da GSYİH'deki dalgalanmalar hala yıllık muson yağmurlarının sonuçlarına bağlıdır. Toprak sahiplerinin çoğunluğu geçinecek kadar tarım yapabilmektedirler ve çoğu çiftçi ailesi yoksulluk sınırının altında yaşam sürdürmektedirler. Hindistan özellikle kırsal alanda dünyadaki en kötü insani gelişim indekslerinin bazılarında sahiptir. Buna karşın, Hindistan aynı zamanda çok sayıda yüksek nitelikli işgücüne ve birkaç tane uluslararası endüstriyel gruba da sahiptir.

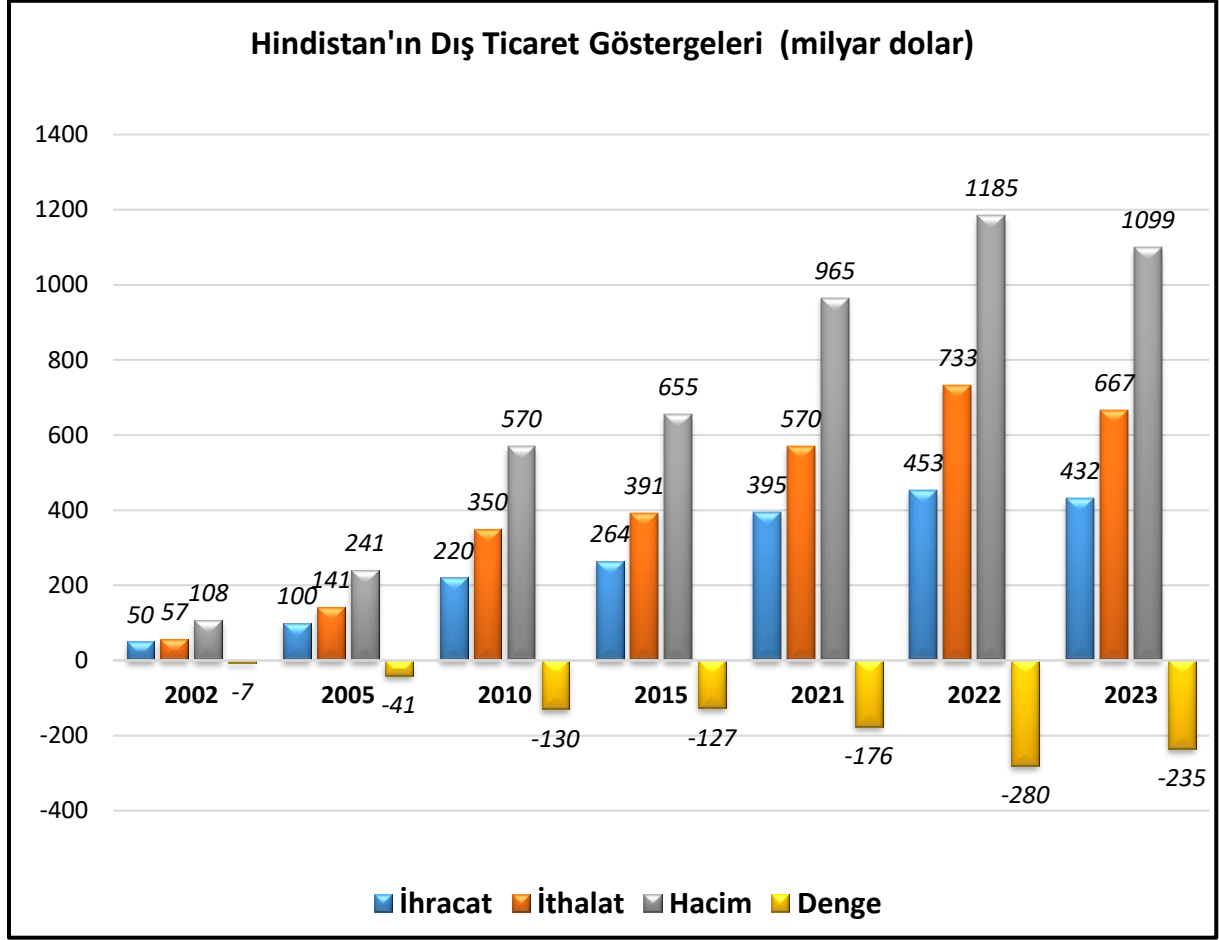
Son yıllardaki büyümeye rağmen mali durum zayıflığını sürdürmektedir. Bütçe açığını azaltmaya yönelik politikaların uygulanması politik olarak zorunlu hale gelmiştir. Sübvansiyonları azaltmak, vergi mükelleflerinin sayısını ve tahsilat oranlarını artırmak, kamu çalışanlarının sayısını azaltmak ve kamu teşekküllerini kapatmak ya da özelleştirmek güçlü karşıt gruplar yüzünden oldukça zordur.

Hindistan'ın son ekonomik reformları başlattığı 1990'lı yılların başından itibaren ekonomik büyüme geçici olmaktan çıkmış ve önceki yıllardan daha yüksek bir büyüme oranı yakalanmıştır

Hindistan'ın son 3 yıl itibarıyla yıllık reel büyüme verilerine bakıldığında; 2021 yılında %9,1, 2022 yılında %7,0 ve 2023 yılında %8,2 oranlarında büyüme kaydettiği görülmektedir. IMF tahminlerine göre, ülke ekonomisinin 2024 yılında %7,0 ve devamında yıllık %6,5 oranlarında büyümesi beklenmektedir.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap

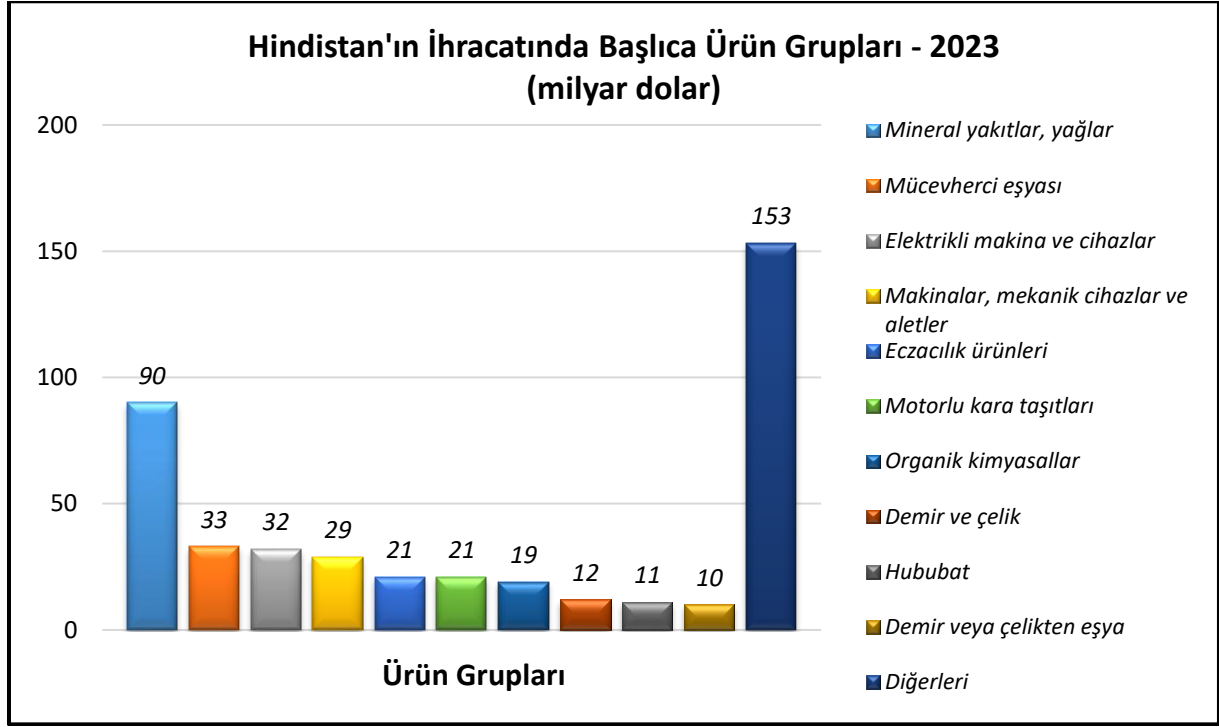
Hindistan'ın ihracatı 2023 yılında, bir önceki yıla göre %4,6 oranında azalarak 432,0 milyar dolar olmuştur. Aynı yıl ülkenin ithalatı ise %8,9 oranında azalmış ve 667,2 milyar dolar olmuştur. Aynı yıl ülkenin dış ticaret hacmi %7,3 oranında azalarak 1,1 trilyon dolara düşmüş, dış ticaret açığı ise %16,0 oranında azalarak 235,2 milyar dolar olmuştur.

2023 yılı itibariyle ülkenin ihracatındaki başlıca ürünler: İşlenmiş petrol ürünleri, ilaçlar, elmaslar, telefon cihazları, mücevherat, pirinç, otomotiv aksam ve parçaları, binek araçlar, işlenmemiş alüminyum ve kabuklu hayvanlar olmuştur.

2023 yılı itibariyle ülkenin ithalatındaki başlıca ürünler: Ham petrol; işlenmemiş ya da yarı-işlenmiş altın; taşkömürü; petrol gazları; elmaslar; elektronik entegre devreler; telefon cihazları; işlenmiş petrol ürünleri; otomatik bilgi işlem makineleri ile bunlara ait birimler ve palm yağıdır.

Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

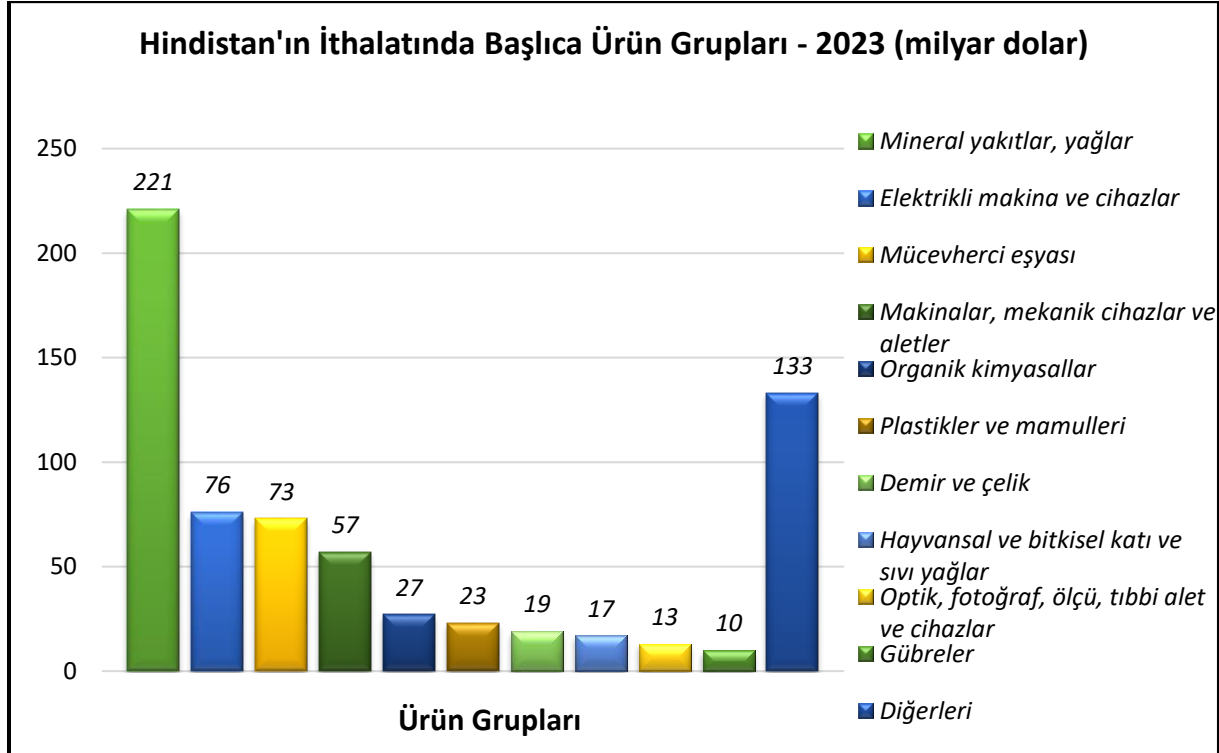
İhracat

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

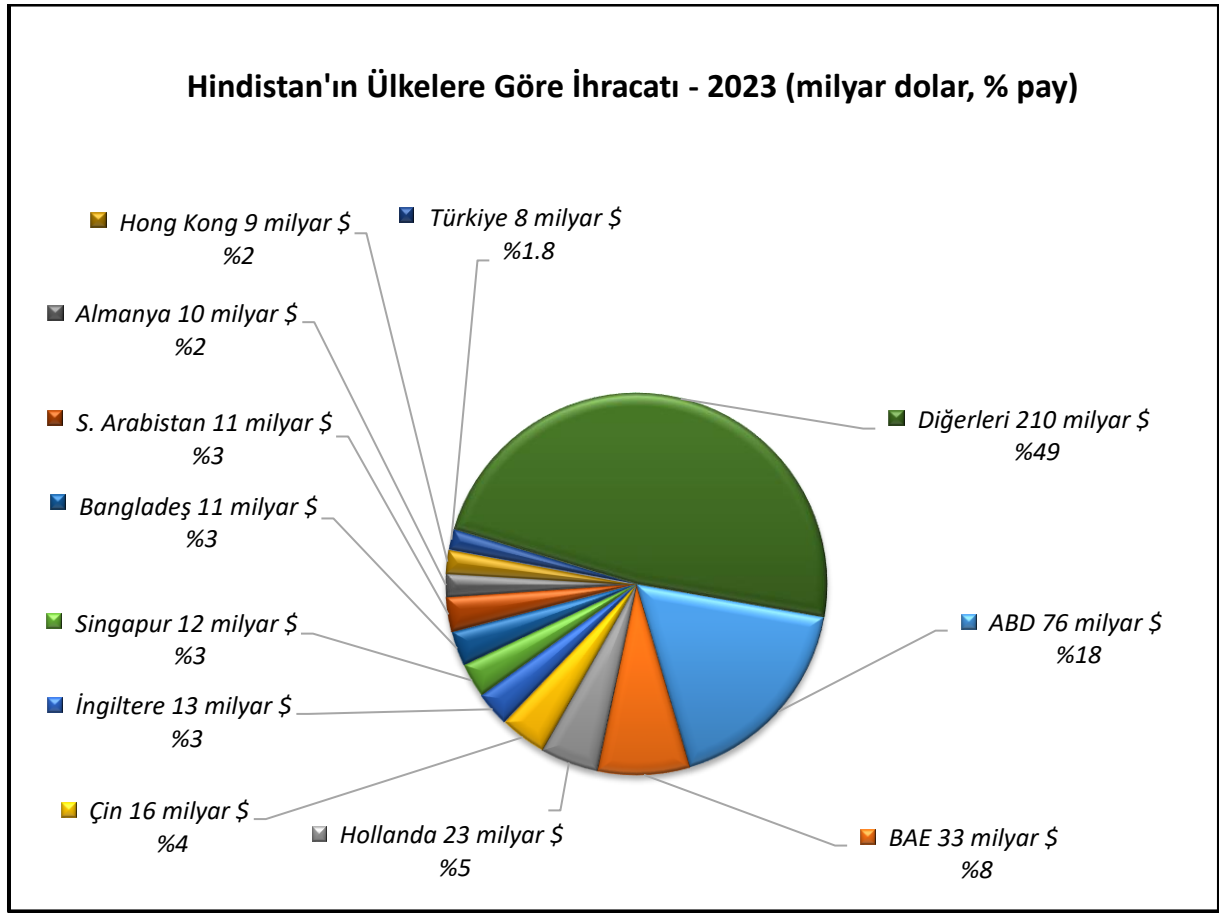

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

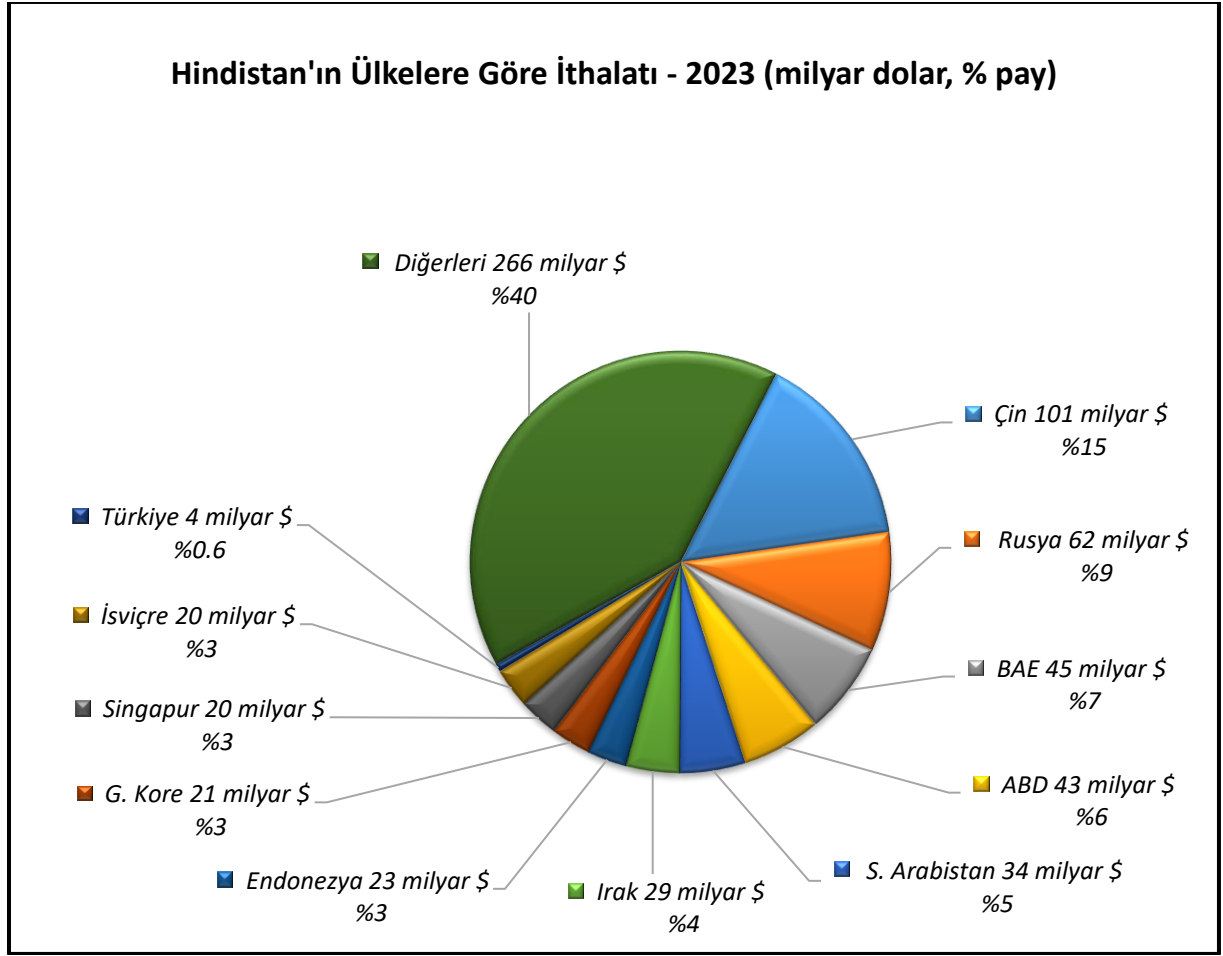

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Hindistan'ın Ükelere Göre İthalatı - 2023 (milyar dolar, % pay)

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Hindistan'da yabancı yatırımcılar şirketin öz sermayesi, şirket kararlarında oy hakkı, zorunlu devlet onaylamaları ve sermaye kontrolleri yollarıyla kontrol altında tutulmaktadır. 1991 yılından bu yana devlet bu kısıtlamaları rahatlatan ekonomik reformlar uygulamaktadır. Buna rağmen hala bir dizi karmaşık kısıtlamalar bulunmaktadır. Yabancı yatırımlar hala bazı sektörlerde yasaktır.

1990'ların ortalarından itibaren Hindistan çoğu sektörde yabancı yatırıma otomatik onay verilmesi uygulamasına izin vermiştir. Uygun hallerde, yabancı yatırımcılar bu sayede devlet lisansına ve onaylarına gerek duymadan basitçe Hindistan Merkez Bankasına (RBI) yatırımlarını bildirmektedirler. Diğer sektörlerde Yabancı Yatırım Geliştirme Kurulu (FIPB) ya da Yabancı Yatırım Kabine Komitesinden onay istenmektedir. Devletin onay prosedürlerine göre Hindistan'da ikamet etmeyen Hintliler ve tek markalı perakende satış dışındaki yabancı yatırım başvuruları Maliye Bakanlığının Ekonomik İşler Dairesince alınmaktadır. Hindistan'da ikamet etmeyen Hintliler ve tek markalı perakende satış için yabancı yatırım başvuruları ise Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Sanayi Politikası Geliştirme Dairesince alınmaktadır. Kurallar sanayiden sanayiye sıkça değişiklik göstermektedir.

Yabancı Yatırım Mevzuatı

Serbestleşmeye doğru bir gidiş olmasına rağmen, Hindistan'da yatırım yapma süreci her zaman şeffaf değildir. 2005 yılında yeni yapılacak yabancı yatırımlar üzerindeki kısıtlamalar kısmen azaltılmıştır. Getirilen yeni kurallarla eski ortak girişimler üzerindeki kısıtlamalar devam etmekte fakat yeni yatırımcılar kendi ticari koşulları hakkında müzakere yapabilmektedir. Yerel firmanın, yabancı ortağının iş stratejisini kısıtlama yetkisi azaltılmıştır, ancak şirketin elden çıkarılma stratejisi ve tasfiyesine ilişkin prosedürler mevcut ortaklıklar için hala belirsizliğini korumaktadır.

Gayrimenkul, çok markalı perakendecilik, hukuk hizmetleri, güvenlik hizmetleri, nükleer enerji ve demiryolları gibi birçok alanda ve alt sektörlerinde yabancı yatırımlar yasaklanmıştır. Uydu kentler gibi bazı gayrimenkul projelerine yabancı yatırım izni verilebilmektedir. Hindistan'da ikamet etmeyen Hintliler konut ve gayrimenkullere yatırım yapabilmektedir. Ayrıca yabancı yatırımın %49 ile sınırlı olduğu sivil havacılık şirketlerinin %100'ünü ellerinde tutabilmektedirler. Hindistan'da ikamet etmeyen Hintlilerin çifte vatandaşlık hakları vardır ve Hindistan vatandaşı gibi yatırım yapabilmektedirler. Yurtdışına sermaye çıkışı Hindistan vatandaşları için giderek kolaylaşmaktadır.

Hindistan'ın özelleştirme politikası kapsamında yabancı yatırımcılar devlet mallarının satışlarına teklif verebilmektedirler. Bu özelleştirme politikası 2004 yılındaki hükümet değişikliği ile hızını kaybetmiştir. Yabancı yatırımcılar yatırımlarının başında ya da yatırım yapıldıktan sonra Hindistan vatandaşı gibi muamele görmektedirler. Lisans gerektiren sektörlerde yabancı yatırımcılara prosedürlerde ayrımcılık yapılmamaktadır. Buna rağmen bazı tüketim malı sektörlerinde ihracat zorunlulukları ve yerli girdi kullanma zorunluluğu yabancı yatırımcılara kabul ettirilmiştir.

Mevcut şirketler de yabancı ortaklığa gidebilmek için otomatik yatırım izni alabilmektedir. Koşullar şunlardır:

- i) Yabancı payı artışı şirketin öz sermayesi artışı ile birlikte olmalıdır (yabancı yatırımcı mevcut hisseleri satın almak yoluyla yatırım yapamaz),
- ii) Yapılan yatırım döviz girdisi sağlamalıdır,
- iii) Hindistan şirketinin yönetim kurulu buna onay vermelidir

Faydalı olabilecek web siteleri:

www.ibef.org - India Brand Equity Foundation (IBEF)

www.investindia.gov.in – National Investment Promotion and Facilitation Agency

Doğrudan Yatırım Akışı ve Stoku

	2022	2023*	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım (milyon \$)	49 940	26 100	48 670	52 100	56 480	60 435	64 387
Ülke dışından gelen doğrudan yatırımın GSYİH ya oranı (%)	1,49	0,70	1,20	1,20	1,20	1,20	1,20
Ülke dışından gelen doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	510 700	536 800	585 470	637 570	694 050	754 485	818 872
Ülke dışına giden doğrudan yatırım (milyon \$)	-14 172	-12 260	-13 600	-14 100	-15 200	-14 300	-14 800
Ülke dışına yapılan doğrudan yatırım stoku (milyon \$)	222 628	234 888	248 488	262 588	277 788	292 088	306 888

(*) Tahmini Veriler

Kaynak: EIU

Hindistan'daki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

Hindistan'da kurulabilen birkaç tane serbest bölge çeşidi vardır. Bunlardan en önemlisi Özel Ekonomik Bölge olarak adlandırılan serbest bölgedir. Bu bölgelerde her çeşit üretim ve hizmet faaliyeti yürütülebilmektedir. Yatırım ve işletme safhasında bütün vergilerden muafiyet sağlanmaktadır. İç piyasaya mal ve hizmet satışı yapılabilmektedir. Yatırımın 5 yıl içinde net döviz kazandırma olarak geri dönüşümü gerçekleşmektedir.

İhracat İşleme Bölgeleri ve Yazılım Teknoloji Parkları da ihracata yönelik faaliyetler için düzenlenmiş diğer serbest bölge çeşitleridir.

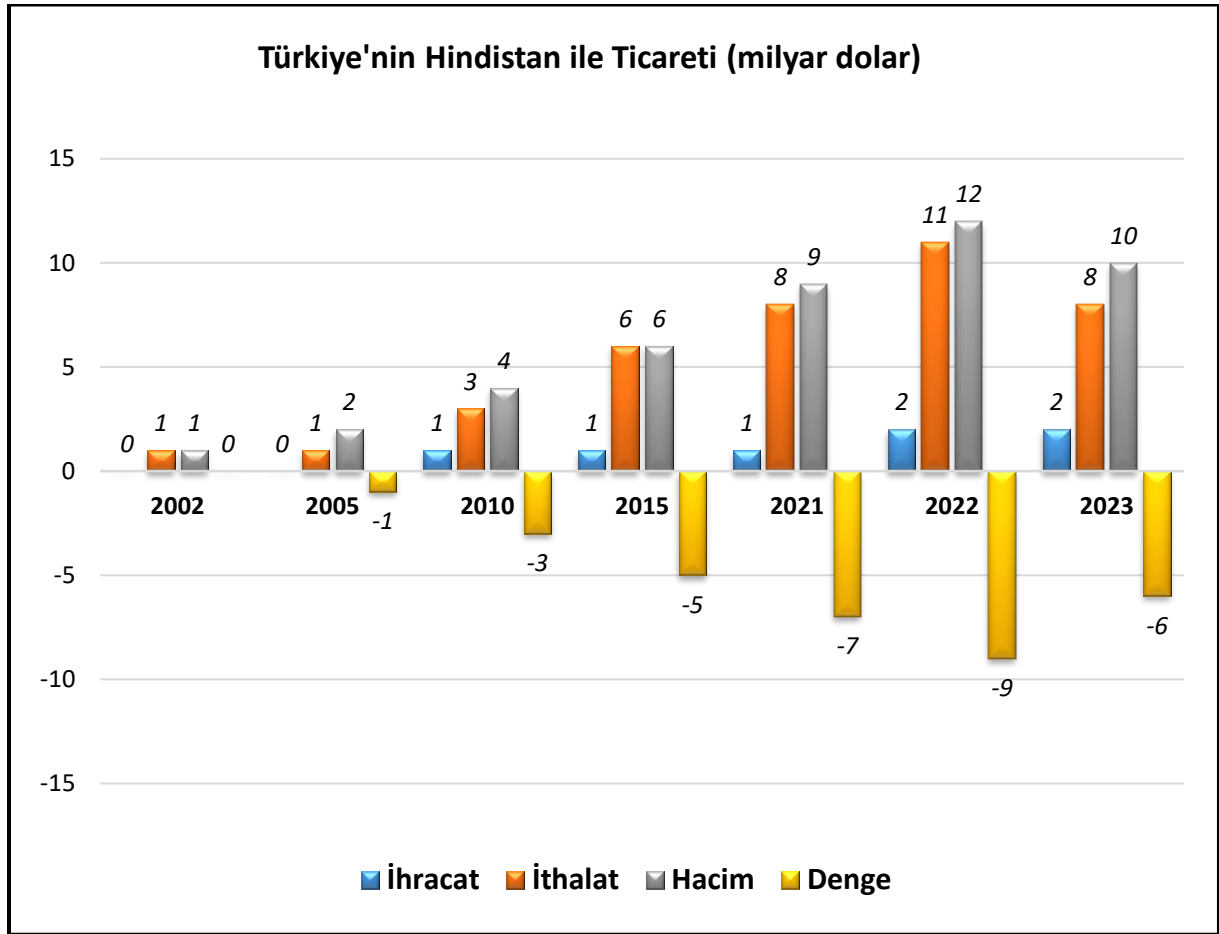
İhracata Yönelik Birimler de bu kapsamdaki farklı bir yaklaşımdır. Bu şirketlerin üretim tesisi herhangi bir yerde olabilir. Üretimin tamamını ihraç etmek zorunluluğu vardır.

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

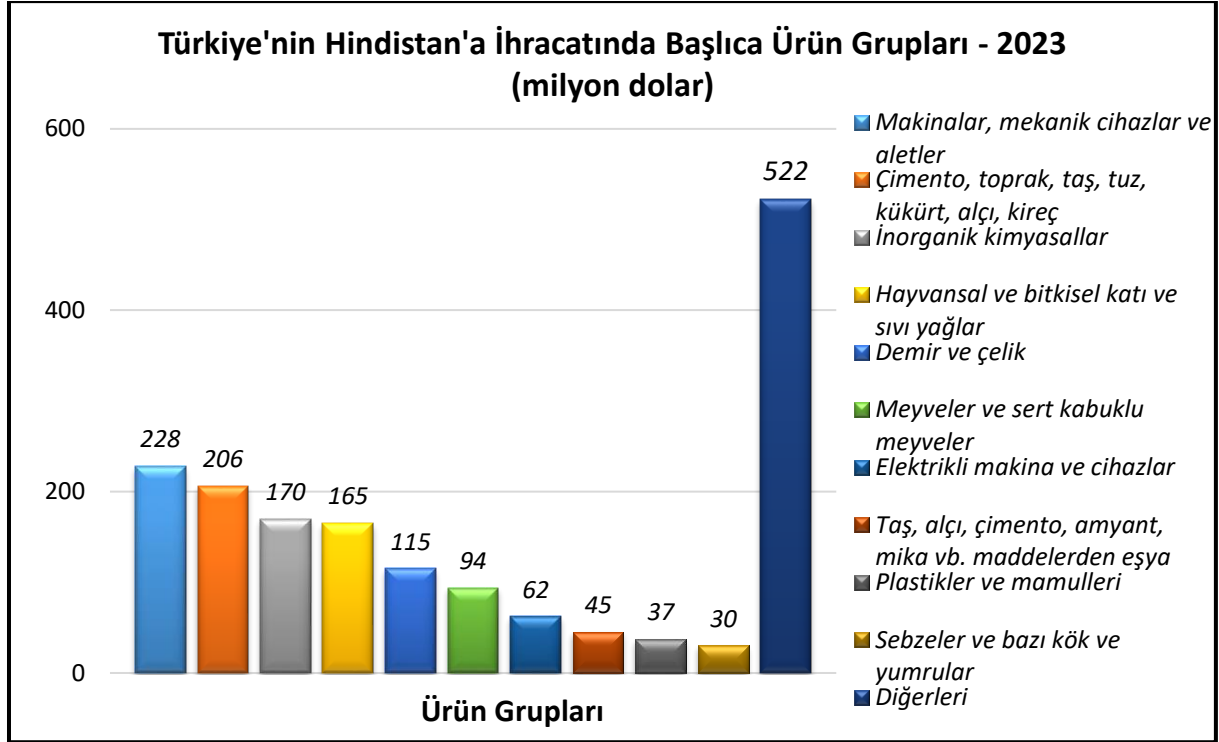
Türkiye ile Hindistan arasında ticaret hacminde gözlenen artışa rağmen, ticaret dengesi sürekli olarak ülkemiz aleyhine sonuçlanmaktadır. İki ülke arasında en yüksek ticaret hacmine 2022 yılı içerisinde ulaşılmıştır. 2023 yılında ihracatımız, bir önceki yıla göre %0,4 oranında artarak 1,64 milyar dolar olmuştur. Hindistan'dan ithalatımız ise 2023 yılında bir önceki yıla göre %25,9 oranında azalarak 7,93 milyar dolara gerilemiştir.

Türkiye-Hindistan Dış Ticareti

Kaynak: Trademap

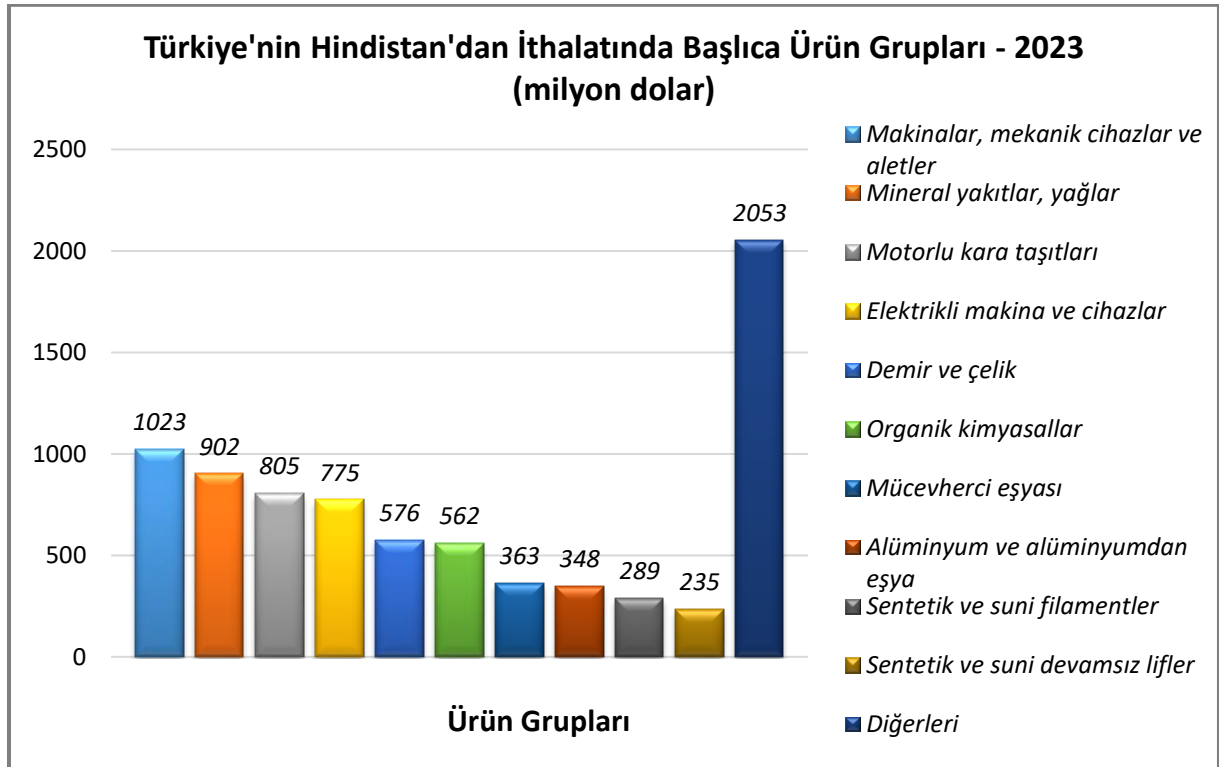
Türkiye'nin Hindistan'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Hindistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap

[Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Yatırım İlişkileri

Hindistan'da yatırım yapılabilecek sektörler olarak aşağıdaki sektörlerin öne çıktığı görülmektedir:

- Tarımsal ürün ve gıda işleme
- Mobilya
- Tekstil ve konfeksiyon
- Deri işleme, konfeksiyon ve ayakkabı
- Halı
- İnşaat malzemeleri
- Tekstil kimyasalları
- Otomotiv yan sanayii
- Cam eşya
- Kuyumculuk
- Turizm
- Otelcilik

Türk firmalarının Hint yatırımlarından aldığı pay oldukça düşük düzeyde olmasına karşın, son yıllarda artış yönünde bir eğilim gözlenmektedir. Ülkemizde toplam 248 adet Hint ortaklı firma faaliyet göstermektedir. İki ülke arasında son dönemde yapılan karşılıklı yatırımlardan bazıları aşağıda özetlenmiştir (Veriler Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı'ndan alınmıştır):

Polyplex (www.polyplex.com)

Yatırım Tutarı: 120 milyon dolar

İstihdam: 250

Üretim: polyester film (%75-80 İhracat)

Yer: Avrupa Serbest Bölgesi Çorlu

Jain

Yatırım Tutarı: 20 milyon dolar

İstihdam: 400

Üretim: sulama sistemleri

Yer: Adana

Tractors and Farm Equipment Limited (Tafe)

Yatırım Tutarı: 20 milyon dolar

İstihdam: 90- 250

Üretim: Traktör

Yer: Manisa Organize Sanayi Bölgesi

Borusan Telekom – Dhanus: Merkezi Chennai, Hindistan'da ve global operasyon merkezleri Yeni Delhi ve Kaliforniya'da bulunan Dhanus Technologies Ltd., 1993 yılında kurulmuştur. Şirket, telekom servisleri, IT/ITES ve Telematic hizmetleri gibi temel olarak iletişim hizmetleri alanlarında operasyonlarını sürdüren firma portföyüne Türkiye'den Borusan Telekom'u katmıştır. Dhanus, Borusan Telekom'un %100'ü için 30 milyon USD dolayında bir anlaşmaya vardıklarını açıklamıştır.

GMR – Limak: Temmuz 2007’de yapılan ihale sonucu KDV dahil 2,28 milyar avro bedelle Sabiha Gökçen havalimanının yeni dış hatlar terminal binası ve diğer ilgili tesislerinin yap-işlet-devret modeli ile yapılması hakkını kazanan Limak İnşaat AŞ.- GMR Infrastructure Ltd- Malaysia Airport Holding Berhad Ortak Girişim Gurubunda %40 hisse ile yer alan GMR grup, Hindistan’ın önde gelen altyapı, inşaat ve enerji şirketlerini bünyesinde barındırmaktadır. Delhi ve Haydarabat havalimanlarının da işletmesini yürüten GMR, elektrik üretim, iletim ve dağıtımında Hindistan’daki başlıca firmalardan biridir. GMR grup ayrıca tarım ürünleri ve özellikle de etanol üretimi alanında faaliyet göstermektedir.

Hobi Kozmetik: Hindistan’ın en büyük hızlı tüketim ürünleri şirketlerinden olan Dabur, yeni pazarlara açılma stratejisi çerçevesinde Türkiye’de Hobi Kozmetik’e talip olmuştur. İki şirket arasındaki görüşmeler olumlu sonuçlanmış ve Dabur Hobi ile Türkiye pazarına girmiştir.

IOC – Çalık: İlk olarak Çalık Holding ile birlikte Tüpraş özelleştirmesine katılan IOC’nin (Indian Oil Corporation) yine aynı holdingle 4,9 milyar dolara mal olacak 15 milyon ton/yıl kapasiteli rafineri ve petrokimya tesisini ortak olarak kurmak için EPDK’ya yaptığı 49 yıllık rafineri lisans başvurusu kabul edilmiştir.

Arcelor Mittal: Hindistan’ın ve dünyanın önde gelen demir-çelik şirketi Arcelor Mittal, Borusan Holding’le %50 ortaklıkla, Gebze’de 4,8 milyon ton kapasiteli bir sıcak sac tesisi kurma kararı almıştır. 2010 yılı Haziran ayında Arcelor Mittal Yassı Çelik Başkanı Robrecht Himpe’nin katılımıyla tesis resmi olarak açılmıştır. Tesisin yıllık 4,8 milyon tonluk sıcak sac üreterek 3 milyar dolarlık ciro yapması planlanmaktadır.

TAFE: Hintli Tractors and Farm Equipment Limited (TAFE) Manisa Organize Sanayi Bölgesi’nde yıllık 15 bin traktör üretimi planı ile bir traktör üretim ve montaj tesisi yatırımı gerçekleştirmiş ve üretime 2010 yılı sonlarında başlamıştır.

Çelebi Holding: Çelebi Hava Servisi'nin çoğunluk hissesini elinde bulundurduğu ÇHS/Nas India konsorsiyumu, Mumbai (Bombay) Chhatrapati Shivaji Uluslararası Havalimanı'nda yer hizmetleri verme hakkı için açılan ihaleyi kazanmıştır. Çelebi Hava Servisi A.Ş'nin yüzde 51, NAS Aviation Services Pvt Ltd'nin de (NAS India) yüzde 49 oranında pay sahibi olduğu ÇHS/NAS India konsorsiyumunun, MIAL tarafından 1 Kasım 2008'de yapılan değerlendirmede, "ihalede en iyi teklifi veren konsorsiyum" olduğu açıklanmıştır. İhale sonucuna göre ÇHS, Bombay Havalimanı'nda 10 yıl süre ile yer hizmeti verme hakkı kazanmıştır. Nisan 2009'da ise Çelebi Hava Servisi, Hindistan'ın Yeni Delhi kentindeki, Uluslararası Havalimanı, Hindistan'ın kargo trafiği açısından ikinci büyük havalimanı olan Delhi Indra Gandhi Uluslararası Havalimanı'nın işletmecisi Delhi International Airport Private Ltd. (DIAL) tarafından açılan kargo terminali ihalesini kazanmıştır. Çelebi Hava Servisi'nden İMKB'ye yapılan açıklamada, Delhi Indra Gandhi Uluslararası Havalimanı İşletmecisi DIAL tarafından, havalimanında mevcut kargo terminalinin (Brownfield) geliştirilmesi, modernizasyonu, finansmanı ve 25 yıl süreyle işletilmesi için açılan ihalenin Çelebi lehine sonuçlandırıldığı ihale makamı tarafından şirkete bildirildiği belirtilmiştir. Delhi Havalimanı'nın kargo trafiği 2001 yılından bu yana yıllık ortalama yüzde 10 büyüdüğü belirtilmiştir. Delhi Indra Gandhi uluslararası havalimanı kargo trafiğinin gelecek on yılda 1 milyon tona ulaşacağı öngörülmektedir.

Jindal: Hindistan'ın diğer önemli bir çelik şirketi olan Jindal, paslanmaz çelik, krom madeni ve

termik santral alanlarında ülkemizde yatırım yapma kararı almıştır. İlk aşamada 500-600 milyon dolarlık bir yatırım yapılarak bir termik santralin kurulması planlanmaktadır.

Polyplex: Dünyanın 5. büyük ince polyester film üreticisi Polyplex, üretim operasyonlarını coğrafi olarak çeşitlendirme stratejisine paralel olarak Çorlu Avrupa Serbest Bölgesi'nde Aralık 2005'te 24.000 TPA'lık kapasiteli bir polyester film tesisi yatırımı yapmıştır. İçerisinde 4 MW'lık bir elektrik santrali barındıran yatırım projesinin ardından 2006 yılının Mart ayında 5000 TPA kapasiteli bir metal kaplama tesisi yatırımı yine aynı bölgede hayata geçirilmiştir. Firma son olarak bir çip tesisi kurma sürecinde olup, tüm yatırımların toplam tutarı 55 milyon ABD doları olarak öngörülmektedir. Bu firmanın yatırımı Türkiye'yi bölgedeki en önemli polyester film üreticilerinden biri konumuna getirmiştir.

Farplas Hindistan Yatırımı: Renault, Toyota, Ford, Honda, Mercedes ve Hyundai gibi markaların önemli tedarikçisi olan Farplas, global araç projelerinde yer alabilmek için 2008 ortasında Hindistan'da üretime başlamıştır.

Fernas A.Ş.: Türk Müteahhitlik firması FERNAS'ın 2009 yılında Hindistan'ın Medya Pradesh Eyaletinde yaklaşık 100 milyon ABD doları bedele karşılık gelen 350 kilometrelik LPG boru hattı inşasını gerçekleştirmiştir. Ayrıca, yaklaşık 70 ve 450 milyon ABD doları bedele karşılık gelen iki yeni ihale daha kazanmış ve birçok ihaleyi ise takip etmektedir.

Söktaş Tekstil Fabrikası: Söktaş Tekstil'in 2007'de Hindistan'da kurduğu Söktaş India PVT şirketi Hindistan pazarına yönelik üretime başlamıştır. Türkiye'de yılda 14 milyon metre olan kapasitesini Hindistan fabrikasıyla ikiye katlayacak olan Söktaş Tekstil, özellikle Hindistan ve diğer Asya ülkelerinde yüz milyonlarca kişiden oluşan lüks tüketim pazarında bizzat bulunarak rekabette öne geçmeyi amaçlamaktadır.

Eczacıbaşı Holding: Eczacıbaşı, Vitra ürünlerinin Hindistan genelinde satışı için Hindistan'ın önemli seramik üreticilerinden olan Kajaria Seramik ile ortaklık yapmaktadır.

Termikel firması, Hindistan'da elektrik sayacı üretimi için Hintli bir firma ile ortaklık anlaşması imzalamıştır.

Bu şirketlerin yanı sıra, Türkiye'nin en büyük ilaç üreticisi Abdi İbrahim, Hindistan merkezli Strides Arcolab ile eşit ortaklığa dayanan Abdi Strides isimli yeni bir şirket kurmuştur. Strides'in geliştirdiği ürünler Türk, Orta Doğu ve eski Sovyet Cumhuriyetleri pazarlarına ulaşırken, Abdi İbrahim'in jenerik ürünleri de Strides'in faaliyet gösterdiği pazarlara erişebilecektir. Karel Santral Sistemleri, Kablo ve Santral Fabrikası; Atlas İlaç, üretim birimi yatırımı; Şişecam, cam üretimi; Cevher grubu otomotiv yan sanayii yatırımı ve Atasay altın işleme tesisi için Hindistan'da yatırım yapmayı düşünen firmalar arasında yer almaktadır.

Son dönem zarfında, Hint firmalarının, ülkemizde yatırım yapmak üzere araştırmalarda buldukları ve çelik, bakır gibi madencilik sektörü, ilaç-eczacılık, otelcilik, köprü-otayol inşaatı, otomotiv, bilgi teknolojileri, enerji ve şeker alanlarında yatırım yapmak istedikleri gözlemlenmektedir. Hindistan'ın Taj Otel Grubu da dahil olmak üzere, üç Hint otel zinciri turizm sektörü, Hint enerji şirketi Reliant enerji sektörü, Hintli bir firma ülkemizdeki şeker

fabrikalarının özelleştirilmesi ve Hindistan demiryollarına bağlı Ircon International ve RITES şirketleri ise ülkemizdeki otoyol ve köprü inşaatı ihaleleri ile ilgilenmektedir.

EKLER:***EK-1: Hindistan'ın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		394 813 673	452 684 214	431 997 639	100	-4,6
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	54 037 062	94 398 700	85 317 037	19,7	-9,6
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	17 122 453	17 450 225	18 821 810	4,4	7,9
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	24 745 997	23 919 692	18 150 337	4,2	-24,1
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	6 456 381	10 930 649	15 646 937	3,6	43,1
7113	Mücevherci eşyası ve aksanı (kıymetli metallerden veya kıymetli metallerle kaplama metallerden)	10 553 431	12 306 262	12 701 400	2,9	3,2
1006	Pirinç	9 623 557	10 766 623	10 462 013	2,4	-2,8
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	6 179 168	6 664 939	7 042 777	1,6	5,7
8703	Otomobiller	5 483 035	6 585 912	6 724 692	1,6	2,1
7601	İşlenmemiş alüminyum	6 972 391	7 079 709	4 760 544	1,1	-32,8
0306	Kabuklu hayvanlar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya benzer işlem görmüş)	5 253 863	4 907 522	4 442 827	1,0	-9,5
3808	Haşarat öldürücü, dezenfekte edici, zararlıları yok edici, sürgünleri önleyici, bitkilerin büyümesini düzenleyici ürünler	4 499 386	5 549 593	4 324 619	1	-22,1
8411	Turbojetler, turbopropellerler ve diğer gaz türbinleri	2 805 913	3 335 736	4 063 955	0,9	21,8
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	3 594 440	3 995 595	3 992 697	0,9	-0,1
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	3 813 056	5 742 001	3 720 004	0,9	-35,2
2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	4 159 252	1 574 004	3 603 685	0,8	129

Kaynak: Trademap, Hindistan Verileri

EK-2: Hindistan'ın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		570 402 004	732 565 993	667 179 960	100	-8,9
2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	106 406 787	173 515 903	140 067 115	21,0	-19,3
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	55 782 958	36 574 558	42 581 167	6,4	16,4
2701	Taşkömürü; taşkömüründen elde edilen briketler, topak vb. katı yakıtlar	25 710 184	48 985 861	37 084 936	5,6	-24,3
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	24 044 645	32 369 218	24 859 661	3,7	-23,2
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	26 289 276	27 301 703	21 991 497	3,3	-19,5
8542	Elektronik entegre devreler	12 391 532	16 122 209	19 210 347	2,9	19,2
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	13 239 884	15 969 063	16 548 632	2,5	3,6
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	9 726 199	14 815 167	11 896 835	1,8	-19,7
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	10 895 044	11 090 347	9 360 584	1,4	-15,6
1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	9 568 456	11 728 740	8 786 311	1,3	-25,1
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde edilmiş külçeler	3 978 243	6 129 476	6 785 216	1,0	10,7
8541	Diyotlar, transistörler vb. yarı iletken tertibat; ışık yayan diyotlar; monte edilmiş piezo elektrik kristaller	5 022 373	5 955 346	6 741 412	1,0	13,2
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	4 905 372	5 406 153	5 908 229	0,9	9,3
3105	Azot, fosfor ve potasyumun ikisini veya üçünü içeren mineral veya kimyasal gübreler	3 781 234	8 106 970	5 212 006	0,8	-35,7
3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	3 094 863	4 193 074	4 938 237	0,7	17,8

Kaynak: Trademap, Hindistan Verileri

EK-3: Hindistan'ın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		394 813 673	452 684 214	431 997 639	100	-4,6
1.	ABD	71 510 497	80 230 193	75 842 751	17,6	-5,5
2.	BAE	25 446 639	31 322 728	33 044 237	7,6	5,5
3.	Hollanda	10 284 461	18 500 438	23 148 724	5,4	25,1
4.	Çin	23 036 597	15 084 401	16 266 543	3,8	7,8
5.	İngiltere	10 374 395	11 235 450	13 373 973	3,1	19,0
6.	Singapur	10 650 087	11 830 795	12 103 870	2,8	2,3
7.	Bangladeş	14 092 748	13 833 759	11 251 079	2,6	-18,7
8.	S. Arabistan	8 245 418	10 152 976	10 841 068	2,5	6,8
9.	Almanya	9 513 606	10 441 963	9 669 594	2,2	-7,4
10.	Hong Kong	11 290 061	9 797 909	8 723 115	2,0	-11
11.	İtalya	7 703 849	8 509 084	8 429 171	2,0	-0,9
12.	G. Afrika	5 989 463	8 265 804	8 026 420	1,9	-2,9
13.	Belçika	9 055 695	9 693 645	7 974 924	1,8	-17,7
14.	Avustralya	6 917 333	8 207 843	7 729 034	1,8	-5,8
15.	Türkiye	7 264 963	10 014 499	7 576 579	1,8	-24,3

Kaynak: Trademap, Hindistan Verileri

EK-4: Hindistan'ın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		570 402 004	732 565 993	667 179 960	100	-8,9
1.	Çin	87 535 136	102 249 180	101 338 799	15,2	-0,9
2.	Rusya	8 695 038	40 628 245	61 602 410	9,2	51,6
3.	BAE	43 070 345	53 851 377	44 815 112	6,7	-16,8
4.	ABD	41 386 816	51 772 471	42 735 946	6,4	-17,5
5.	S. Arabistan	27 689 346	46 188 427	33 934 311	5,1	-26,5
6.	Irak	26 566 073	39 068 377	29 475 307	4,4	-24,6
7.	Endonezya	16 724 828	28 665 341	22 770 032	3,4	-20,6
8.	G. Kore	17 076 153	20 723 337	21 409 244	3,2	3,3
9.	Singapur	18 201 531	24 418 725	20 086 826	3,0	-17,7
10.	İsviçre	29 492 003	16 302 711	19 607 894	2,9	20,3
11.	Hong Kong	18 201 551	19 456 869	18 348 973	2,8	-5,7
12.	Japonya	14 412 239	15 749 466	17 642 328	2,6	12,0
13.	Avustralya	15 103 006	19 623 303	16 682 977	2,5	-15,0
14.	Almanya	12 965 243	13 903 417	15 235 345	2,3	9,6
15.	Katar	11 544 869	17 551 565	12 764 723	1,9	-27,3
...
34.	Türkiye	1 966 709	3 698 626	3 740 185	0,6	1,1

Kaynak: Trademap, Hindistan Verileri

EK-5: Türkiye'nin Hindistan'a İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2021	2022	2023	Pay (%) 2023	Değişim (%) 2022-2023
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		1 304 989	1 637 529	1 643 750	100	0,4
2515	Mermer ve traverten, ekosin, su mermeri, kireçli taşlar	92 538	132 442	155 604	9,5	17,5
1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	0	210 209	144 686	8,8	-31,2
7204	Dökme demirin, demirin veya çeliğin döküntü ve hurdaları veya bunların eritilmesi ile elde dilmiş külçeler	91 397	58 953	95 992	5,8	62,8
0808	Elma, armut ve ayva (taze)	67 743	67 167	82 028	5,0	22,1
2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	17 856	35 549	76 871	4,7	116,2
6815	Taştan ve diğer minerallerden eşya	12 139	27 434	38 539	2,3	40,5
0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	7 425	2 661	29 336	1,8	1002,4
2803	Karbon (tarifenin başka yerinde belirtilmeyen)	6	20 421	27 189	1,7	33,1
2528	Tabii boratlar ve bunların konsantreleri	19 562	21 669	26 987	1,6	24,5
8409	Sadece veya esas itibarıyla 84.07 veya 84.08 pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları	30 029	31 650	25 973	1,6	-17,9
4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırıntıları	9 580	35 849	24 957	1,5	-30,4
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	21 631	25 877	22 776	1,4	-12,0
1806	Çikolata ve kakao içeren diğer gıda müstahzarları	5 788	10 689	19 718	1,2	84,5
1507	Soya yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	73 665	38 234	19 019	1,2	-50,3
7106	Gümüş (altın veya platin yaldızlı gümüş dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	0	2 606	17 143	1,0	557,8

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri

EK-6: Türkiye'nin Hindistan'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

GTİP	ÜRÜNLER	2020	2021	2022	Pay (%) 2022	Değişim (%) 2021-2022
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		7 936 138	10 697 671	7 931 026	100	-25,9
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	1 761 891	3 201 741	896 165	11,3	-72,0
8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	349 695	356 125	440 955	5,6	23,8
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	57 922	55 895	363 873	4,6	551
7601	İşlenmemiş alüminyum	907 916	682 193	333 623	4,2	-51,1
5402	Sentetik filament iplikleri (dikiş ipliği hariç) (perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	330 424	397 880	280 879	3,5	-29,4
7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallere kaplama metallere)	124 915	232 840	225 212	2,8	-3,3
3204	Sentetik organik boyayıcı maddeler, floresanlı aydınlatma maddeleri veya lüminofor olarak kullanılan organik ürünler	251 801	265 637	188 744	2,4	-28,9
7202	Ferro alyajlar	102 642	233 205	168 372	2,1	-27,8
5205	Pamuk ipliği (dikiş ipliği hariç) (ağırlık itibarıyla pamuk oranı >=%85 ve perakende olarak satılacak hale getirilmemiş)	83 651	184 046	153 479	1,9	-16,6
8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	117 052	130 815	151 872	1,9	16,1
2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	121 295	130 255	135 913	1,7	4,3
8445	Dokumaya elverişli elyafın hazırlanması, eğirme, katlama, bükme ve ipliklerin hazırlanmasına mahsus makinalar	94 257	138 087	131 573	1,7	-4,7
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	104 984	155 905	131 218	1,7	-15,8
8703	Otomobiller	34 013	70 842	124 674	1,6	76,0
7222	Paslanmaz çelikten çubuk ve profiller	111 387	137 072	124 410	1,6	-9,2

Kaynak: Trademap, Türkiye Verileri